

## Avaleht>Perekonnaasjad ja pärimine>Seaduslik lastega välismaale suundumine või sinna elama asumine Seaduslik lastega välismaale suundumine või sinna elama asumine

Saksamaa

### 1 Millistel asjaoludel võib üks lapsevanem viia lapse seaduslikult teise riiki, ilma et tal oleks selleks teise lapsevanema nõusolek?

Lapse alalise elukoha küsimus tuleb lahendada vastavalt õigusnormidele, mis reguleerivad õigust määrata kindlaks lapse elukoht, ning on seega lapse eest *de facto* hoolitsemist käsitleva küsimuse osa (tsiviilseadustiku (*Bürgerliches Gesetzbuch*) paragrahvi 1631 lõige 1). Nagu lapse vara haldamise küsimus, kuulub ka see küsimus vanema hooldusõiguse reguleerimisalasse tsiviilseadustiku paragrahvi 1626 lõike 1 alusel.

Alaline elukoht on – erinevalt võimalikule lühikesele puhkusele minekust naabruses asuvasse Euroopa riiki, mille puhul on vajalik mõlema vanema ühine nõusolek, kui vanematel on ühine hooldusõigus – tsiviilseadustiku paragrahvi 1687 lõike 1 esimese lause tähenduses olulise tähtsusega küsimus (*Angelegenheit von erheblicher Bedeutung*). Seega vajab lapsevanem lapsega välisriiki kolimiseks teise lapsevanema nõusolekut, välja arvatud juhul, kui tal on lapse ainuhooldusõigus või vähemalt ainuõigus otsustada lapse elukoha üle.

### 2 Millistel asjaoludel on teise lapsevanema nõusolek vajalik, et viia laps teise riiki?

Teise lapsevanema nõusolek lapsega välisriiki kolimiseks on vajalik, kui vanematel on ühine hooldusõigus (õigus otsustada elukoha üle) (vt ka vastus küsimusele nr 1).

### 3 Kuidas saab lapse viia seaduslikult teise riiki siis, kui teine lapsevanem selleks oma nõusolekut ei anna, kuid lapse teise riiki viimine on vajalik?

Lapse välisriiki elama viimine on seaduslik, kui vanemal, kes soovib lapsega välismaale kolida, on lapse ainuhooldusõigus või vähemalt ainuõigus otsustada elukoha üle.

Kui see nii ei ole ja kui vanemad on selles küsimuses eriarvamusel, võib perekonnakohus (*Familiengericht*) ühe vanema taotluse alusel anda tsiviilseadustiku paragrahvi 1628 kohaselt otsustusõiguse ühele vanemale. Kohus peab oma otsuse tegema lapse huvidest lähtuvalt, võttes arvesse konkreetseid asjaolusid ja praktilisi küsimusi ning asjaomaste isikute õigustatud huve (tsiviilseadustiku paragrahv 1697a).

Lisaks võib vanem, kes elab teisest vanemast eraldi, samuti pöörduda perekonnakohtu poole tsiviilseadustiku paragrahvi 1671 lõike 1 alusel, et saada ainuhooldusõiguse või ainuhooldusõiguse konkreetse küsimuses, näiteks õiguse otsustada lapse elukoha üle. Kohus rahuldab taotluse, kui teine vanem on sellega nõus, kui vähemalt 14-aastane lapse ei ole selle vastu, või kui ühise hooldusõiguse kaotamine või täieliku hooldusõiguse osaline üleandmine taotlejale on tõenäoliselt lapse huvides. Kui kohus rahuldab taotluse, võib vanem vabalt otsustada lapse elukoha üle.

### 4 Kas ajutise äraviimise (nt puhkus, ravi) ja püsiva äraviimise korral kohaldatakse samu eeskirju? Võimaluse korral esitage asjaomased nõusoleku vormid.

Ainuhooldusõiguse saanud vanem võib viia lapse lühikeseks ajaks välismaale, mil iganes ta seda soovib.

Ühise hooldusõigusega vanemad peavad põhimõtteliselt tegema selle otsuse ühiselt (tsiviilseadustiku paragrahv 1627). Kui ühise hooldusõigusega vanemad elavad eraldi, peavad nad ühiselt otsustama, kas kavandatud reisi näol on tegemist olulise või igapäevase küsimusega (tsiviilseadustiku paragrahvi 1687 lõike 1 esimene lause). Vanemal, kellega laps harilikult koos elab, on õigus teha otsuseid igapäevastes küsimustes (tsiviilseadustiku paragrahvi 1687 lõike 1 teine lause). Teine vanem võib otsustada ainult tegelikku hooldust puudutavate küsimuste üle (tsiviilseadustiku paragrahvi 1687 lõike 1 neljas lause). Seadustikus ei ole täpsustatud, millised on olulised ja millised on igapäevased küsimused või tegelikku hooldust puudutavad küsimused. Selle küsimuse üle tuleb otsustada olukorraga seotud konkreetsete asjaolude alusel. Põhimõtteliselt võivad nii vanem, kelle juures laps harilikult elab, kui ka vanem, kellel on õigus lapsega suhelda, üksi otsustada lapse ajutise viimise üle puhkusele välisriiki, eeldusel et tegemist ei ole reisiga äärealadele või kohta, kus toimuvad poliitilised rahutused. Kuid suhtlemisõigusega vanem peab lapse eest peamiselt hoolitsevale vanemale kavandatavast reisist ette teatama. Lapse eest peamiselt hoolitsev vanem võib ise otsustada lapse tavapärase ravi üle. Kuid kui laps viiakse välisriiki ravi eesmärgil, ei kuulu see enam tavapärase ravi alla. Vanemal, kellel ei ole vanema hooldusõigust, ei ole õigust otsustada selle üle, kus laps elama peaks. Suhtlemise ajal on sellel vanemal tsiviilseadustiku paragrahvi 1687a kohaselt samad õigused nagu lapse ühist hooldusõigust omaval vanemal, kelle juures laps igapäevaselt ei ela (paragrahvi 1687 lõike 1 neljas lause).

Viimati uuendatud: 12/11/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkevõrsioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.